

Vergaderjaar 2024–2025

32 634

Financiering politieke partijen

Nr. 19

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 maart 2025

Mijn ministerie heeft op advies van de Commissie toezicht financiën politieke partijen (hierna: Ctfpp) een accountantsprotocol opgesteld dat ik uw Kamer hierbij doe toekomen. Dit accountantsprotocol dient als richtinggevend kader voor het accountantsonderzoek, waarbij de onafhankelijke oordeelsvorming van de accountants als uitgangspunt geldt

Verantwoordingsplicht op grond van de Wfpp

Op een politieke partij die in de Eerste of Tweede Kamer is vertegenwoordigd rust op grond van de Wet financiering politieke partijen (hierna: Wfpp) de verplichting om jaarlijks vóór 1 juli financiële verantwoording over het voorgaande kalenderjaar bij mij af te leggen. In dit kader levert de politieke partij onder meer diens financieel verslag aan dat door een onafhankelijke accountant is onderzocht, het zogeheten accountantsonderzoek.

Advies Ctfpp en ADR

De Ctfpp heeft mij in haar advies van 9 september 2019¹ geadviseerd om een accountantsprotocol op te stellen waarmee duidelijkheid over de reikwijdte, aard en diepgang van het accountantsonderzoek wordt gecreëerd. Ook heeft de Auditdienst Rijk (ADR) opgemerkt dat de financiële verslagen van politieke partijen niet altijd de informatie bevatten die in de Wfpp wordt gevraagd en dat dit opgelost kan worden door de eisen uit de Wfpp duidelijk te vertalen naar een accountantsprotocol. In dat protocol dient duidelijk te worden opgenomen welke informatie in het financieel verslag wordt verwacht.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2019/09/09/advies-ctfpp-over-verantwoordingsjaar-2018>

In mijn brief van 13 januari 2025² heb ik uw Kamer geïnformeerd dat mijn streven is om het accountantsprotocol begin 2025 gereed te hebben.

Over het accountantsprotocol is uitvoerig overleg gevoerd met de werkgroep Controleprotocollen (COPRO). Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van openbare accountantskantoren en ADR. Indien de COPRO een accountantsprotocol beoordeelt als niet uitvoerbaar, dan kan dit als gevolg hebben dat de accountant de opdracht niet kan aanvaarden. Om dit te voorkomen is besloten om de controlemethodiek ten aanzien van een tweetal Wfpp-verplichtingen anders vorm te geven. Hierna wordt dit nader toegelicht.

Bijdragen niet-Nederlanders

Politieke partijen mogen op grond van artikel 23a van de Wfpp uitsluitend geldelijke bijdrage of bijdrage in natura van een Nederlandse gever ontvangen. Onder een Nederlandse gever wordt in de zin van de Wfpp verstaan een persoon die voor de Tweede Kamerverkiezingen kiesgerechtigd is of een rechtspersoon die in het Nederlandse Handelsregister is ingeschreven. Omdat de registratie over de kiesgerechtigdheid niet openbaar is, is het naar het oordeel van de COPRO niet uitvoerbaar om accountants te laten controleren of alle bijdragen aan een politieke partij afkomstig zijn van Nederlandse gevers. Hierdoor behoort een onderzoek naar de kiesgerechtigdheid van de gever niet tot de werkzaamheden die een accountant op basis van het accountantsprotocol moet verrichten. Het accountantsprotocol bevat wel aanvullende eisen om te waarborgen dat politieke partijen uitsluitend bijdragen ontvangen van Nederlandse gevers. Zo is in het accountantsprotocol bepaald dat wanneer tijdens een accountantsonderzoek een bijdrage met gebruikmaking van een niet-Nederlandse rekeningnummer gesignaleerd wordt, de accountant hierover een melding maakt in het verslag van bevindingen dat samen met de accountantsverklaring wordt ingediend. Deze melding zal door mijn ministerie altijd onderzocht worden om na te gaan of het opleggen van een sanctie opportuun is. Daarnaast zal deze melding aanleiding geven om het betreffende accountantsdossier aan de ADR voor te leggen voor een nadere review. Van politieke partijen wordt verwacht dat zij alle nodige maatregelen treffen om te borgen dat zij geen bijdragen van niet-Nederlandse gevers aanvaarden. Daarnaast zal in het geval van een melding, de betreffende politieke partij moeten aantonen dat de gever aan de criteria voldoet om aangemerkt te worden als een Nederlandse gever.

Bijdragen in natura

Ook heeft de COPRO kenbaar gemaakt dat de controle op de in het financieel verslag opgenomen bijdragen in natura onuitvoerbaar is voor accountants. Om deze reden kwalificeren deze bijdragen als andere informatie. Dit brengt met zich mee dat de accountants geen afzonderlijk oordeel zullen vellen over de juistheid en volledigheid van de administratie rondom de ontvangen bijdragen in natura. De verplichting die op de politieke partijen rust om inzicht te geven over alle ontvangen bijdragen, blijft onverminderd van kracht. Van de politieke partijen wordt verwacht dat zij deze verplichting naleven. Ook geldt dat de accountant dient vast te stellen dat de opgegeven informatie t.a.v. bijdragen in natura verenigbaar is met het financieel verslag en geen materiële afwijking bevat. Indien uit de accountantsverklaring blijkt dat deze informatie niet verenigbaar is met het financieel verslag of dat er sprake is van materiële afwijking, wordt de

² Kamerstuk 32 634, nr. 17

financiële verantwoording van de betreffende politieke partij nader onderzocht door mijn ministerie. Ook in dit geval wordt het opleggen van een sanctie overwogen.

Publicatie en inwerkingtreding

Het accountantsprotocol is definitief vastgesteld en wordt zo spoedig mogelijk geïncorporeerd in een vernieuwde Regeling financiering politieke partijen (Rfpp). Het accountantsprotocol wordt daarnaast op de website van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) en in de Staatscourant gepubliceerd. Het accountantsprotocol zal met ingang van 1 april 2025 in werking treden. Voor politieke partijen en accountants die al waren gestart met de controle van de verantwoording over het jaar 2024 wordt de mogelijkheid geboden om deze controle door te zetten volgens de oude werkwijze. Dit betekent dat voor het subsidiejaar 2024 zowel de model controleverklaring op basis van het accountantsprotocol als de oude model controleverklaring worden geaccepteerd.³ In beide gevallen dient het te gaan om een goedkeurende accountantsverklaring.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J.J.M. Uitermark

³ De oude modelverklaring staat vastgelegd in de Regeling financiering politieke partijen (Rfpp) geldend tot 1 april 2025.